

STICHTING MEDISCHE ETHIEK

MEERJARENBELEIDSPLAN 2011-2015

Versie: 3, 18-2-2011

Goedgekeurd: bestuursvergadering 18-2-2011

Inleiding

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan van de Stichting Medische Ethiek (SME). De structuur van het beleidsplan is ingegeven door het INK-managementmodel. Deze structuur is geschikt om zowel de beschikbare het beleid t.a.v. de beschikbare middelen en medewerkers, de uit te voeren activiteiten en evaluaties van het geheel te beschrijven. Hier en daar zijn INK-velden leeg gelaten of samengenomen.

In het beleidsplan wordt zo nodig verwezen naar de oprichtingsakte van de Stichting Medische Ethiek en de registraties bij de Kamer van Koophandel.

Geschiedenis Stichting Medische Ethiek

Bij de oprichting voorzagen de oprichters van de SME dat de Nederlandse universitaire ethische instituten in toenemende mate verzaakten het rooms-katholiek standpunt in de maatschappelijke discussies ten gehore te brengen: de invloed van de bisschoppen op de van oudsher katholieke universiteiten was te gering om hierin verandering te brengen; de nieuwe seminaries te klein om een grote rol in het publieke domein af te dwingen. Katholieke artsenorganisaties waren zieltoegend en werden in de daaropvolgende jaren als zodanig opgeheven. De oprichters van de SME stond voor ogen deze lacune via een stichting in te vullen. Het was en is allereerst in het belang van rooms-katholieke gelovigen dat hun visie ook in het publieke debat blijvend wordt gehoord; daarnaast is het publieke debat zelf gediend met volledigheid en zijn dus ook de rooms-katholieke argumenten voor een volledige discussie van belang. Door op meerdere manieren deel te nemen aan de medisch-ethische discussies in Nederland probeert SME sindsdien dienstbaar te zijn aan de maatschappij.

Om dit doel te verwezenlijken heeft SME sinds de oprichting in 1993 meerdere cursussen en symposia georganiseerd en zijn er naar aanleiding van deze symposia een tiental boeken uitgegeven.

- 1994 Wat is menswaardige gezondheidszorg ?
- 1995 Gewetensvolle gezondheidszorg
- 1996 Medewerking verantwoord ?
- 1996 Doodscultuur in ontwikkeling ?
- 1997 Het embryo. Iets of iemand ?
- 1997 Psychiatrie, ethiek en christelijke spiritualiteit
- 2000 Hoe komt het dat ethici verschillend denken ?
- 2001 Emotie en ethiek
- 2002 Economisering en vertechnisering van de gezondheidszorg
- 2003 De eisende patiënt: zal de klant koning zijn ? (Tijdschriftnummer Pro Vita Humana)

- 2004 Genetica en genetische manipulatie (Tijdschriftnummer Communio)
- 2007 Kwaliteit van leven in christelijk perspectief

Verder werd het Handvest voor de Werkers in de Gezondheidszorg, in het Italiaans uitgegeven door de Pauselijke Raad voor het Pastoraat in de Gezondheidszorg, in 1995 in het Nederlands vertaald. In 2007 is besloten een Handboek over Katholieke Medische Ethiek te schrijven. Dit standaardwerk in de Nederlandse taal is eind 2010 verschenen.

Sinds 2002 beschikt de SME over een eigen website (www.medische-ethiek.nl). Deze website wordt bezocht door 39 000 tot 56 000 bezoekers per jaar. Bezoekers kunnen zich inschrijven voor een gratis elektronische nieuwsbrief (e-Letter). Zij worden dan gemiddeld 6 keer per jaar geïnformeerd over actuele ontwikkelingen op het gebied van de medische ethiek (publicaties van de Stichting Medische Ethiek, symposia, publicaties (boeken en artikelen) van derden).

SME heeft sinds haar oprichting gefunctioneerd als een stichting zonder winstoogmerk. De belangrijkste inkomstenbron bestond uit giften van bevriende organisaties of particulieren. Anno 2011 is het vermogen van SME vrijwel geheel belegd in haar bezit zijnde exemplaren van de genoemde symposiumboeken en het voorschot aan uitgeverij Parthenon t.b.v. Handboek Katholieke Medische Ethiek.

MEERJARENBELEIDSPLAN 2011-2015

BELEIDVOORNEMENS OP INK-VELD

1. Leiderschap

Missie

Bestuderen van ethische grondslagen van het medisch handelen in het bijzonder vanuit rooms-katholiek perspectief en het onder de aandacht brengen van de resultaten hiervan in het publieke domein.

Visie

In de gangbare medisch-ethische discussies in Nederland wordt het rooms-katholieke standpunt niet vanzelfsprekend meer gehoord. Om in deze discussie wel een katholiek standpunt te laten horen en ter ondersteuning van katholieke gelovigen is een organisatie die met kennis van zaken aan het publieke debat kan deelnemen en gelijkgezinden en geïnteresseerden informeert en bij elkaar brengt noodzakelijk.

Organisatievorm

SME is een stichting, opgezet om een maatschappelijk belang te dienen. Er is geen winstoogmerk. De organisatie voldoet aan de eisen zoals in de Nederlandse wet aan stichtingen gesteld. In de voorliggende vijf jaar blijft deze organisatievorm gehandhaafd. In de werkwijze van SME zijn actiepunten en evaluaties hiervan goed ingebed. De PDCA-cyclus is hier en daar impliciet of niet volledig uitgewerkt. De bedoeling is op korte termijn de organisatie zo te veranderen dat de PDCA-cyclus herkenbaar is en in het eerste kwartaal van 2012 een volledige PDCA-cyclus doorlopen is.

Statuten

Op een aantal punten zijn de statuten niet meer actueel. Een deel hiervan zijn administratief van aard (bijvoorbeeld de verplichte vergaderlocaties in Maastricht of Kerkrade). Andere punten betreffen bepalingen die soms onhandig blijken (bijvoorbeeld de verplichting een oneven aantal bestuursleden te hebben). Derhalve neemt SME zich voor de statuten kritisch te bestuderen en zoveel mogelijk in één keer bij de notaris te wijzigen.

Doelstellingen Leiderschap:

- *SME richt haar organisatie dusdanig in dat een volledige PDCA-cyclus herkenbaar is. (afgerond 1 april 2011)*
- *SME heeft een volledige PDCA cyclus één maal doorlopen. (afgerond 1 maart 2012)*
- *SME bediscussieert welke bepalingen in de statuten gewijzigd moeten worden en laat de gewenste veranderingen vastleggen bij een notaris. (afgerond 1 januari 2012)*

2. Strategie en Beleid

SME heeft tot 2011 haar beleid zonder een vaststaande planning en control cyclus bepaald in bestuursvergaderingen. Weergave van de discussie hieromtrent en weergave van de genomen besluiten vond plaats in de notulen van deze vergaderingen. Na omvorming tot een organisatievorm met een volledige PDCA-cyclus is het noodzakelijk te werken met een meerjarenbeleidsplan dat periodiek kan worden bijgestuurd. Een dergelijk beleidsplan maakt het beleid van SME ook inzichtelijker voor derden. Doelen zullen in dit beleidsplan SMART worden geformuleerd.

SME probeert haar Missie/Visie te realiseren door haar analyse van medisch-ethische problemen, haar analyse van de hieromtrent gevoerde ethische discussies en de rooms-katholieke medisch-ethische visie uit te dragen op meerdere manieren:

- In stand houden van een eigen website waarop actuele medisch-ethische discussies in brede zin duidelijk worden gemaakt, zo mogelijk door medewerkers van SME becommentarieerd.
- Verzorgen van een nieuwsberichtenservice ("e-Letter") die informeert over de actuele medisch-ethische situatie.
- Organiseren van symposia waarbij in brede zin een medisch-ethisch probleem wordt gekenschetst en vervolgens ethische visies waaronder minimaal de rooms-katholieke visie, op dit probleem worden besproken.
- Organiseren van cursussen voor verschillende doelgroepen, bijvoorbeeld artsen, verpleegkundigen, juristen, waarbij de inhoud afgestemd wordt op het niveau van de toehoorders. In alle gevallen wordt naast een bredere oriëntatie in iedere geval het rooms-katholieke standpunt besproken.
- Becommentariëren van medisch-ethische problemen in landelijke media vanuit rooms-katholiek perspectief. Hierbij kan gedacht worden aan het schrijven van artikelen in dag- of weekbladen, digitale mediakanalen of radio en televisie.
- Schrijven van boeken over rooms-katholieke medische ethiek in het algemeen in zowel het Nederlandse als het niet-Nederlandse taalgebied.

Klanten en leveranciers: partners en relaties

SME is een stichting met een algemeen maatschappelijk nut. Er is geen winstoogmerk. De financieringsstructuur is dusdanig dat SME afhankelijk is van giften. SME streeft daarom verantwoord rentmeesterschap na: d.w.z. er wordt geprobeerd zo min mogelijk overheadkosten te maken om de giften maximaal ten goede te laten komen aan het primaire doel van SME.

SME probeert in contact te blijven met internationale en nationale werkers in de gezondheidszorg die dezelfde rooms-katholieke uitgangspunten delen. Internationaal is er contact met de Pauselijke Academie van het Leven (PAV). De voorzitter is lid van deze academie, het onlangs overleden bestuurslid prof.dr. J.P.M. Lelkens was dit ook. Vanuit de PAV is verzocht om vanuit SME meerdere (corresponderende) leden te leveren. Verder is het nuttig te bekijken in hoeverre aansluiting met internationale organisaties van artsen, verpleegkundigen en juristen mogelijk is. Nationaal wordt contact onderhouden met zoveel mogelijk gelijkgezinde werkers in de gezondheidszorg. Tevens wordt geprobeerd contacten aan te gaan met media met een gelijkgezinde of vergelijkbare signatuur. Onderdeel van deze banden is het kosteloos uitwisselen van artikelen t.b.v. de website en/of e-Letter.

Langetermijnbeleid: nieuwe kansen en mogelijkheden

Werken binnen vastgestelde kaders kan zeer succesvol zijn. Het betekent niet dat men de ogen moet sluiten voor nieuwe kansen en mogelijkheden. Ook SME zal regelmatig moeten bekijken of er nieuwe mogelijkheden zijn die op haar weg liggen. Dit betekent dat periodiek tijd moet worden ingeruimd om potentiële innovatieve ideeën te inventariseren en te beslissen welke nader zullen worden geëvalueerd. Het beleggen van de vertegenwoordiging van Nederlandse Katholieke artsen binnen SME, of het oprichten van een helpdesk voor werkers in de gezondheidszorg en/of patiënten zijn ideeën die in het verleden zijn genoemd en aangehouden.

Doelstellingen Strategie en Beleid:

- *SME werkt met een meerjarenbeleidsplan dat minimaal jaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. (implementatie afgerond 1 april 2011)*
- *SME controleert wekelijks of er bruikbare nieuwsberichten voor de website zijn en werkt wekelijks de website bij.*
- *SME stuurt minimaal 6 keer per jaar een e-Letter met een selectie van nieuwsberichten van haar website aan de abonnees.*
- *SME organiseert jaarlijks een bijeenkomst zoals een cursus, symposium over een medisch-ethisch onderwerp. Wanneer een andere tijdrovende activiteit plaatsvindt, zoals het schrijven van een handboek, valt dit ook onder dit doel.*
- *SME becommentarieert minimaal vier keer per jaar een (actueel) ethische onderwerp in landelijke media en/of op haar website.*
- *SME evalueert jaarlijks de haalbaarheid van heruitgave van niet meer verkrijgbare boeken of de vertaling van eigen uitgaven in een ander taalgebied.*
- *SME spant zich maximaal in overheadkosten te beperken en maakt bijvoorbeeld zoveel mogelijk gebruik van digitale media.*
- *SME breidt het aantal (corresponderende) leden van PAV binnen haar geledingen uit. (afgerond 1 juli 2011)*
- *SME onderhoudt banden met media van gelijkgezinde of vergelijkbare signatuur om tot een kosteloze uitwisseling van informatie (artikelen) t.b.v. de website en e-Letter te komen.*
- *SME evalueert jaarlijks innovatieve mogelijkheden en beslist welke nader zullen worden geëvalueerd, welke terzijde zullen worden gelegd of worden aangehouden tot een later tijdstip.*

3. Management van Medewerkers

SME maakt voor haar activiteiten uitsluitend gebruik van onbezoldigde vrijwilligers. De kern van de organisatie wordt gevormd door het bestuur. Statutair is vastgelegd dat het bestuur uit een oneven aantal leden bestaat. Bij de keuze van nieuwe bestuursleden wordt beoordeeld of de vertegenwoordiging van artsen, verpleegkundigen, juristen en anderen in het bestuur evenwichtig is.

Binnen het bestuur wordt afgesproken welk bestuurslid voor welke taken verantwoordelijk is. Bij de jaarlijkse evaluatie wordt bekeken of deze verdeling nog bruikbaar is.

Het bestuur heeft als taak te zorgen dat zij eensgezind tegen medisch ethische problemen aankijken. Dat is de basis van publicaties. Om bestuurders op één lijn te houden, is het nuttig een vorm te bedenken waarbij bestuursleden zich verdiepen in specifieke onderwerpen.

Bestuursleden kunnen geen aanspraak maken op vacatiegelden of reiskosten. In bijzondere gevallen (bij bijvoorbeeld uitgaven voor materialen) kan een onkostenvergoeding aan de penningmeester worden gevraagd.

Wanneer er werkzaamheden door derden moeten uitgevoerd, omdat bestuursleden niet over de benodigde expertise beschikken, wordt in eerste instantie bekeken of deze werkzaamheden door

andere onbezoldigde vrijwilligers kunnen worden uitgevoerd. Zo nodig kan het bestuur beslissen van betaalde diensten gebruik te maken.

Doelstellingen Management van Medewerkers

- *SME evalueert jaarlijks de taakverdeling en verantwoordelijkheden binnen het bestuur.*
- *SME evalueert jaarlijks de samenstelling van het bestuur.*
- *SME bedenkt op welke wijze bestuursleden kunnen/moeten verdiepen om een eensgezinde visie op medisch ethische vraagstukken te hebben en te behouden.*

4. Management van middelen

Financieel

SME handelt bij al haar activiteiten zonder winstoogmerk. Alleen materiële onkosten komen voor vergoeding in aanmerking. Inkomsten uit de verkoop van boeken of het terugvloeien van royalties worden geheel aangewend voor nieuwe activiteiten.

Vermogen en inkomsten

Het vermogen van SME bestaat uit:

- Saldi op bankrekeningen
- Aangekochte exemplaren van boeken
- Investering in het Handboek Katholieke Medische Ethiek

SME verkrijgt liquide middelen uit de volgende bronnen:

- Giften
- Inkomsten uit de (niet op winst gerichte) verkoop van boeken
- Royalties uit de verkoop van het Handboek Katholieke Medische Ethiek.

Uitgaven

SME voorziet uitgaven t.b.v.:

- De hosting van de eigen website
- Portokosten

Begin 2011 wordt het vermogen van SME met name bepaald voor de in het bezit zijnde boeken en de investeringen in het Handboek. Dit bezit zal slechts langzaam omgezet worden in liquide middelen. Dit betekent dat de mogelijkheid om symposia of cursussen te organiseren beperkt is, omdat daarvoor ook liquide middelen noodzakelijk zullen zijn. Door de personele inzet die geleverd is het Handboek gepubliceerd te krijgen, is aandacht voor de financieel-administratieve situatie enigszins op de achtergrond geraakt. Op de veranderde werkwijze van de Belastingdienst dat alleen giften gedaan aan een stichting met een ANBI-erkenning bij de belasting kunnen worden afgetrokken, is niet tijdig actie ondernomen. Het op peil brengen en houden van de liquide middelen van SME vereist een ANBI-erkenning. SME moet deze z.s.m. aanvragen en wanneer deze verkregen is, proberen middels een wervingscampagne voor giften haar liquide middelen zo op te krikken dat het opzetten van activiteiten mogelijk is.

Overige middelen

Software benodigd voor de website wordt zoveel mogelijk betrokken uit het “freeware”-domein. Veelal zal dit samenvallen met het “open-source” domein. Van medewerkers wordt verwacht dat zij beschikken over standaard kantoofaciliteiten (pc, e-mailtoegang, Office-kantoor suite). In bijzondere gevallen, wanneer een gratis oplossing niet voorhanden is, kan na overleg met de penningmeester worden besloten om voor een betaalde oplossing te kiezen.

Doelstellingen Management van Middelen

- *SME doet een aanvraag voor een ANBI-erkenning. (afgerond 1 april 2011)*
- *SME zet na de ANBI-erkenning een wervingscampagne op voor het verkrijgen van giften.*
- *SME evalueert jaarlijks de noodzaak tot het werven van extra giften.*

5. Management van processen

Bestuursvergaderingen

Beslissingen over de activiteiten van SME worden genomen op bestuursvergaderingen. Samenstelling van het bestuur is geregeld in statuten/oprichtingsakte. Bestuursleden worden geregistreerd bij de Kamer van Koophandel. Uiterlijk een week voor de vergadering wordt aan de bestuursleden een agenda toegestuurd. Van de bestuursvergaderingen worden notulen bijgehouden. Deze worden de eerstvolgende vergadering besproken en – al dan niet met correcties – goedgekeurd. Agenda's, notulen en bijbehorende documenten worden per e-mail aan de bestuursleden toegestuurd.

Artikelen, publicaties en andere aanwezigheid in de media

Het kenbaar maken en uitleggen van het rooms-katholieke standpunt t.a.v. medisch-ethische kwesties is een belangrijk middel om het doel van SME te verwezenlijken. Bestuursleden proberen dit middel zoveel mogelijk te gebruiken. Om een eenduidige boodschap uit te dragen leggen SME medewerkers bijdragen namens SME voor aan minimaal de voorzitter, zo mogelijk ook andere bestuursleden.

Bij het leveren van een dergelijke bijdrage is het op grond van de Auteurswet niet zomaar mogelijk deze bijdrage integraal als tekst of mediabestand te publiceren op de website van SME. Daarom is het SME-beleid bij dergelijke bijdragen het medium dat de bijdrage publiceert altijd te vragen om toestemming voor gratis publicatie van deze bijdrage op de website van SME. In het verleden is dit meermalen zo gedaan en succesvol gebleken; het is niet altijd gevraagd. Doel is in alle gevallen te vragen om een dergelijke toestemming.

Website

Een van de bestuursleden beheert de website. Doel van de website is actuele informatie en achtergrondinformatie over medisch-ethische onderwerpen te bieden. Om deze reden wordt de informatie op de website zo mogelijk wekelijks aangepast. De website wordt verder gebruikt voor aankondigingen van activiteiten van SME zelf of van derden. Ook is inschrijving voor activiteiten via de website mogelijk.

Bij invulling van de website wordt gewerkt volgens vigerende wet- en regelgeving. Met name is naleving van het Auteursrecht van belang.

Webwinkel

In de webwinkel wordt momenteel weinig verkocht. Daarnaast kost het iDeal-abonnement wel geld. Er is weinig behoefte om het nieuwe handboek via de webwinkel te gaan verkopen, omdat dit hoge verzendkosten en logistieke inspanning met zich meebrengt, terwijl de verkoop via de reguliere boekhandel zeer goed verloopt. Voor de financiële positie is het wel goed de aanwezig boekenvoorraad via de webwinkel kwijt te raken. Daarnaast is kostenreductie voor de webwinkel belangrijk (b.v. staken iDeal-mogelijkheid en overgaan op eenmalige incasso's of leveren op rekening).

Doelstellingen Management van Processen

- *SME medewerkers vragen een medium waar hun bijdrage wordt gepubliceerd altijd of deze bijdrage in geschreven vorm of als media-bestand op de website van SME kan worden gepubliceerd.*
- *SME vergroot de belangstelling van de webwinkel om de aanwezige boekenvoorraad te verkopen (doorlopende doelstelling).*

- *SME probeert de kosten t.b.v. webwinkel te reduceren door te kiezen voor goedkope, efficiënte betaalwijzen. (afgerond 1 juli 2011)*

6. Resultaten

Bestuur en Financiers

Algemeen

SME verwerkt jaarlijks de behaalde resultaten in een integraal jaarverslag. Het jaarverslag betreft de activiteiten van het desbetreffende jaar, de resultaten van de website en de financiële resultaten. Tevens worden deze resultaten integraal verwerkt tot een managementreview dat de basis is voor bijstelling van het meerjarenbeleid. Het jaarverslag en review worden in een bestuursvergadering goedgekeurd; de bijstelling van het meerjarenbeleidsplan wordt in een bestuursvergadering vastgesteld.

Donateurs

Donateurs zijn belangrijk voor de inkomsten van SME. Het is onduidelijk of de donateurs waardering hebben voor het werk dat SME doet. In de voorliggende periode probeert SME een indruk te krijgen welke verbeterpunten vanuit de donateurs aangereikt worden. Met een tevoren vastgestelde frequentie wordt dit onderzoek herhaald.

Klanten en partners

Abonnees e-Letter

Abonnees kunnen zichzelf in- en uitschrijven op de website voor de e-Letter. In de logfiles worden mutaties bijgehouden. Er is – begin 2011 - geen inzicht hoe de e-Letter door de abonnees wordt gewaardeerd. Om de kwaliteit van de e-Letter te verbeteren en de behoeften af te stemmen op de lezers, ligt het voor de hand waarderingsonderzoek te doen bij de abonnees. Een goedkope, efficiënte mogelijkheid is abonnees te vragen een digitaal evaluatieformulier in te vullen op de website en dit onderzoek met een tevoren vastgestelde frequentie, bijvoorbeeld 2-jaarlijks, te herhalen.

Maatschappij

SME probeert een indruk te krijgen van de mate waarin haar activiteiten worden gewaardeerd. Maten hiervoor zijn o.a. het aantal bezoekers van de website en het aantal abonnees van de e-Letter. Deze worden momenteel al vermeld in het Jaarverslag van de website. Deze rapportage wordt onderdeel van het nieuwe integrale Jaarverslag.

Doelstellingen Resultaten

- *SME verwerkt jaarlijks de resultaten van haar activiteiten, de website en haar financiën in een Jaarverslag. Review van het jaarverslag leidt tot bijstelling van het meerjarenbeleidsplan.*
- *SME ontwerpt tevredenheidonderzoek van de e-Letter en voert dit onderzoek met een tevoren vastgestelde frequentie uit. (afgerond 31-12-2011).*
- *SME inventariseert tevredenheidonderzoek onder de donateurs en herhaalt dit periodiek.*

7. Verbeteren en vernieuwen

Jaarlijkse evaluatie van het beleid vindt plaats aan de hand van een Jaarverslag (zie onder Resultaten). Aan de hand van het Jaarverslag wordt een managementreview besproken of georganiseerd. Resultaten van deze review leiden tot verbeteracties en/of bijstelling van het meerjarenbeleidsplan. Om dit goed uit te kunnen voeren, wordt vastgelegd hoe deze cyclus eruit ziet.

Doelstellingen Verbeteren en Vernieuwen

- *SME stelt de planning van de Jaarcyclus vast (afgerond 1 juli 2011).*